

Pneumokokkirokotteen kustannus-hyötyanalyysi Hollannista – kannattaako rokottaminen?

Suomessa päätettiin viime vuonna, että rokotusohjelmaamme lisätään uusi pneumokokkikonjugaattirokote. Sen tarkoituksena on ehkäistä ennen kaikkea vaikeita invasiivisia pneumokokkitauteja. Konjugaattirokotteen teho lievempiä tauteja kuten otiittia vastaan näyttää heikommalta.

Päätös uudesta rokotteesta ei ollut aivan yksinkertainen, sillä rokote on kallis ja vakavat pneumokokkitaudit ovat maassamme kuitenkin aika harvinaisia. Lisäongelmana on ns. korvautumisilmiö. Pneumokokkiserotyyppejä on lähes sata, ja rokotteet sisältävät vain 7–13 serotyyppiä. Useissa Euroopan maissa onkin todettu, että rokotusten alettua aiemmin harvinaiset ei-rokoteserotyyppit ovat alkaneet aiheuttaa invasiivisia tauteja.

Tämä uhka oli Suomessakin tiedossa, mutta meillä katsottiin, että hyödyt ovat haittoja suuremmat. Rokotteen puolesta puhui myös Yhdysvalloissa tehty havainto laumaimmuneetista. Siellä nimittäin rokotamattomien kansalaisten – ennen kaikkea iäkkäämpien – pneumokokki-infektiot vähenivät rokotteiden käyttöönoton jälkeen.

Nyt hollantilaiset, jotka aloittivat rokotukset jo kesällä 2006, ovat arvioineet rokotteen tehoa käyttäen mittarina laatupainotteisia elinvuosia (QALY) (Rozenbaum M. *BMJ* 2010;340:c2509). Tämän – kritisoidunkin – mittarin tarkoituksena on arvioida, kuinka paljon yhden laatu-painotetun elinvuoden saavuttaminen maksaa. QALYn yleisesti hyväksytty siedettävä hinta on noin 50 000 euroa.

Kuusi/istock

Jos käytetään neljää annosta ns. seitsenvaleentista (PCV-7) rokotetta, QALYn hinnaksi tulee 113 891 euroa. Tämä ensimmäinen ja vanhin Hollannissa käytetty konjugaattirokote ei siis ollut näin arvioituna kustannustehokas. Uudemmissa, ”laajakirjoisemmilla” rokotteilla (PCV-10 ja PCV-13) ja kolmella ”piikillä” saatiin mallinnuksessa QALYn kustannuksiksi 31 250–52 947 euroa.

Suomessa otetaan syyskuussa käyttöön PCV-10-rokote. Vaikka tämä rokote saattaa suojata tehokkaammin välikorvatulehduksia vastaan, koska se sisältää myös immunogeenisiä *Haemophilus influenzae* ulkomembraaniproteiineja (proteiini D), voi sen teho invasiivisia infektiota vastaan olla meilläkin otaksuttua vaatimattomampi. Silmät on syytä pitää auki. ■ HSx